

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-737

27.8.2024

Tryg Forsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Tyveri – erstatningsoppgjør under innboforsikring og verdigjenstandsforsikring.

Sikrede meldte til foretaket om innbrudd og tyveri 28.5.23 fra sin bolig. Han meldte under sin innboforsikring krav på ca. kr 450 000 for div. gjenstander, herunder et maleri til kr 195 000. I tillegg fremsatte han krav under sin verdigjenstandsforsikring for en Rolex-klokke taksert 15.2.22 til kr 155 000 og kjøpt 14.2.22 for kr 103 000. Foretaket tilbød å erstatte klokken med kr 105 300 etter fradrag for kr 11 700 i egenandel, idet Urmaker B. hadde uttalt at nypris var kr 117 000. Sikrede krevde høyere erstatning, idet urmakeren hadde en ventetid (12–24 måneder) for ny klokke og fordi denne prisen kun var tilgjengelig for et begrenset publikum. Sikrede hevdet det var markedsprisen, som var høyere, som måtte erstattes. Foretaket fastholdt at tilbudet var i tråd med vilkårene. I anledning oppgjøret under innboforsikringen la foretaket til grunn at gjenstander tilsvarende en verdi på ca. kr 132 000 etter fradrag for alder/verditap var dekningsmessig og avviste dekning for maleriet med kr 195 000, samt to klokker og en del elektronikk og merkeklær, som det mente sikrede ikke hadde fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon for. Vedrørende maleriet viste foretaket til at det ikke var fremlagt ekthetsbevis eller annen dokumentasjon som tilsa at maleriet opprinnelig var anskaffet via en autorisert selger eller kunstneren selv. Sikrede hevdet hele kravet var tilstrekkelig sannsynliggjort, og at foretakets krav var unødvendig og umulig å oppfylle, f.eks. krav om "ekthetsbevis" for maleriet som var dokumentert ved kvittering av kjøpesummen på kr 195 000. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjør for tyveri av div. gjenstander under innboforsikring og for en klokke under verdigjenstandsforsikring.

Sikredes verdigjenstandsforsikring gjaldt iht. forsikringsbeviset en "Rolex Datejust Serie NR: ... " med kr 155 000 i forsikringssum. Forsikringen hadde følgende bestemmelser:

3.1. OPPGJØRSMÅTER

Tryg kan velge om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon eller gjenanskaffelse, og hvilken reparatør eller leverandør som skal brukes.

3.2. EGENANDEL

Egenandel er 10 prosent av skaden, minimum 1.000 kroner.

[.....]

3.3. ERSTATNING FOR SKADE PÅ VERDIGJENSTAND

Erstatningen er begrenset til det beløp Tryg hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

[.....]

Gjenanskaffelse

Gjenstanden skal erstattes med tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand.

Erstatningen kan ikke settes høyere enn pris for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand på skadedagen. Gjenstandens verdi etter skaden trekkes fra.

Hvis vesentlig tilsvarende gjenstand ikke kan gjenanskaffes dekkes markedsprisen.

Sikrede hadde videre innboforsikring med forsikringsbevis som anga forsikringssum til kr 500 000 og egenandelen kr 4 000. Vilklårene pkt. 1.2 fastslo at "Tap av penger og verdipapirer er omfattet med til sammen inntil 20.000 kroner". For oppgjøret gjaldt ellers:

3.1. OPPGJØRSMÅTER

Selskapet kan velge om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon eller gjenanskaffelse, og hvilken reparatør eller leverandør som skal brukes.

3.2. EGENANDEL

Ved skadeoppgjør trekkes den egenandelen som står i forsikringsbeviset. Dette gjelder hvis ikke annen egenandel står i vilklårene. Det trekkes en egenandel per skadetilfelle hvis ikke annet fremgår.

Hvis selskapet velger å gjøre opp ved gjenanskaffelse av gjenstander, skal sikrede betale inn egenandelen til selskapet.

3.3. ERSTATNING FOR SKADE PÅ INNBO OG LØSØRE

Erstatningen er begrenset til det beløp selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. [.....]

Gjenanskaffelse

Gjenstanden skal erstattes med tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand.

Erstatningen kan ikke settes høyere enn pris for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand på skadedagen. Gjenstandens verdi etter skaden trekkes fra.

Hvis vesentlig tilsvarende gjenstand ikke kan gjenanskaffes dekkes markedsprisen.

[....]

Verditap

Verditap som følge av elde, bruk og nedsatt anvendelighet trekkes fra i reparasjons- eller gjenanskaffelsespris. Ved beregning av verditap tas det også hensyn til gjenstandens sannsynlige brukstid.

Fradrag gjøres bare dersom verditapet utgjør 1/3 eller mer av reparasjons- eller gjenanskaffelsespris.

Sikrede meldte om innbrudd/tyveri 28.5.23 i sin bolig og oppga at det var stjålet div. hodetelefoner/ørepropper, datautstyr, kamera, veske, dataveske, div. klær, solbriller, klokke, to flasker champagne, kr 32 000 i kontanter og et maleri. For sistnevnte var "nypris på tilsvarende gjenstand i dag" satt til kr 195 000. Det totale kravet var på ca. kr 450 000.

I en separat skademelding i anledning samme hendelse meldte sikrede tyveri av en klokke under sin verdigjenstandsforsikring og viste til faktura og dokumentasjon innsendt ved tegning.

1. Vedr. oppgjør under verdigjenstandsforsikringen

Foretakets takstrapport av 16.6.23 for klokken inkluderte et bilde av sikrede med klokken og kjøpskvittering av 14.2.22 på kr 103 000 inkl. mva. Takstvurderingen for klokken fra 15.2.22 anga anbefalt forsikringsverdi og markedsverdi til kr 155 000.

Foretaket innhentet 16.8.23 en uttalelse fra Urmaker B. som anga at nypris pr. d.d. var kr 117 000, at ventetid kunne være opp mot 12–24 måneder for ny klokke, samt at "Markedsverdi skal ikke jeg uttale meg så mye om, tenker man må gå ut ifra det uret er blitt taksert til. Man kan også få en pekepinn hvis man ser på finn, diverse klokkeforum hva denne modellen evt selges for" samt at "Jeg har registrert at prisene på bruktmarkedet har gått litt ned".

Basert på dette tilbød foretaket 25.8.23 erstatning for klokken med kr 105 300 etter fradrag for kr 11 700 i egenandel.

Sikrede krevde kr 155 000, men foretaket svarte at erstatningen var nypris som iht. B. var angitt til kr 117 000. Sikrede hevdet han ikke fikk kjøpt ny klokke til den prisen og krevde at foretaket skaffet ham ny klokke. Foretaket viste til vilkårspkt. 3 om at "Gjenstanden skal erstattes med

tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand", at "Erstatningen kan ikke settes høyere enn pris for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand på skadedagen. ..." og "Hvis vesentlig tilsvarende gjenstand ikke kan gjenanskaffes dekkes markedsprisen". Sikrede viste så til en uttalelse fra Urmaker B. hvor det sto at "Vi har dessverre ikke mulighet til å hjelpe deg med ventelisteplass på en modell du allerede har kjøpt tidligere, dette er da vi ønsker å gi en del av den "lille kaken" til flest mulig". Foretaket svarte at Urmaker B. hadde bekreftet at klokken kunne gjenanskaffes for kr 117 000. Foretaket påpekte også at urmakeren ikke hadde sagt at han ikke fikk kjøpe ny klokke, kun at han ikke fikk stå på venteliste. Leveringstid var ikke av betydning, og at markedsprisen bare kunne dekkes om gjenstanden ikke kunne gjenanskaffes.

2. Vedr. oppgjør under innboforsikringen

Foretaket anmodet om sikredes skattemeldinger og skatteoppgjør for tidligere år, for å undersøke tapslisten under innboforsikringen. Foretaket ringte videre sikrede vedrørende maleriet og noterte:

- tittel på bildet - ft hadde ikke tittel, mente det var uten tittel, M. hadde sjekket på nettet og kommet til at alle bildene til kunstneren hadde tittel.
- synes det var rart at han ikke var løsningsorientert ifht p skaffe mer info om bildet og dokumentasjon for bildet - kun bankutskrift.

Foretaket ba sikrede om mer informasjon knyttet til hans økonomi. Sikrede svarte samme dag følgende direkte i oversikten foretaket hadde sendt:

Gjenstand (din benevnelse i skadeoppgaven):	Behov for vurdering av krav:
Mobile In-Ear Headset -	Kvittering
Skal ha sendt inn, har dere fått kvittering på? For var flere enn en.	
Michel Herbelin cama -	Dokumentasjon på kjøp og bevis som følger klokken.
Denne ble kjøpt via finn.no. Jeg har ikke noe mer enn det.	
Certina DS Action -	Dokumentasjon på kjøp og bevis som følger klokken.
Kjøpt på "H." gullsmedbutikk i G. For noe en del år siden. Har ikke dokumentasjon eller kvittering.	
Kontanter -	Forklar hvordan du kom frem til summen, og hvor lenge du har hatt kontantene oppbevart.
Det er fordi jeg vet at det var nøyaktig det jeg hadde liggende av kontanter. De har vært oppbevart siden jeg flyttet inn i rundt november 2022	
Maleri, kunst og samling - 195.000,00NOK	Innhente dokumentasjon på opprinnelse (kvittering for kjøp fra opprinnelig eier/kunstneren av maleriet og/eller noe som kan stadfeste verdien på maleriet) og ekthetsbevis.
Det får jeg ikke tak i. Dere har fått kjøpsdokumentasjon sammen med transaksjonen. Rammen ble fotografert og besiktiget av de som var der før dere fra Tryg.	
Magic Mouse 2 -	Kvittering for kjøp
Det har jeg ikke. Skal se om jeg finner et bilde eventuelt.	
Magic Keyboard with Touch ID and Numeric Keypad	Kvittering for kjøp
Det har jeg ikke. Skal se om jeg finner et bilde eventuelt.	
iPad 10.2 128GB (8th Generation)	Kvittering for kjøp
Jeg sendte over transaksjonen fra kjøpet. Det listet dere inn under møtet?	
iPad 10.2 128GB (8th Generation)	Kvittering for kjøp
iMac - 3,4GHz QC 16GB 512GB 27 2017	Opplyser 3 år 6 mnd, men er kjøpt brukt i 2017. Vi må ha dokumentasjon for å kunne finne evt. riktig erstatningsutbetaling (både spesifikasjon og alder)

Jeg har ikke mer info enn det jeg allerede har sendt inn.

Woolrich arctic park Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene.	Kvittring/bilde
Rossignol alpinjakke Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene.	Kvittring/bilde
Moncler dunjakke Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene.	Kvittring/bilde
Bogner alpintjakke Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene. Det var en Felian-D Ski Jacket veiledende 16999,-	Kvittring/bilde
Moncler vinterjakke Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene.	Kvittring/bilde
Moncler grenoble Bilde vedlagt sammen med de andre jakkene.	Kvittring/bilde
Swims attache navy Swims er jobbvesken.	Kvittring/bilde
Five – trådløs høyttaler Bilde sendt i egen epost.	Kvittring/bilde
Sonos beam – trådløs høyttaler Finner ikke kvittring eller bilde. Herbelin cama	Kvittring/bilde

Foretaket sendte sikrede en oversikt over gjenstandene det ville erstatte, og opplyste at om han ønsket ny vurdering av gjenstandene som var avvist, så måtte han dokumentere kjøpet eller kontotransaksjon for betaling av dem. For klokkene viste foretaket til at det var krav til kjøpsdokumentasjon, verdibevis og kopi av servicehistorikk. Det fulgte av oversikten at det var krevd erstattet gjenstander for kr 448 313, som foretaket etter justering for alder fastsatte til kr 418 380,91. Av disse gjenstandene avviste foretaket en høyttaler (Sonos) til kr 6 490, maleri til kr 195 000, klokke (Michelin Herbelin cama) til kr 8 990, klokke (Certina DS Action) til kr 9 690 (kr 6 492,30 etter aldersfradrag), Moncler hettegenser til kr 5 600, Apple AirPods Pro (2 nd Generation) til kr 2 670, blazer (Oscar Jacobsen foger) til kr 4 499, Rossignol alpinjakke til kr 5 800, Moncler dunjakke til kr 7 399 (kr 4 957,33 etter aldersfradrag), Bogner alpinjakke til kr 17 999 (kr 12 059,33 etter aldersfradrag), dataveske til kr 14 400, Canon digitalt kamera (PowerShot G16) til kr 5 949 (kr 3 569,40 etter aldersfradrag), Sonos Beam lydplanke til kr 5 490, Moncler ytterjakke til kr 11 112 og Moncler grenoble til kr 8 700. Verdien av gjenstandene som var avvist, utenom maleriet, hadde sikrede oppgitt til kr 114 788. Foretaket hadde anslått det til kr 100 829,36 etter aldersfradrag og beregnet oppgjøret til kr 120 551 inkl. kr 32 000 i kontanter.

Sikrede skrev at han hadde lastet opp kvittring for bogner jakken og hevdet han hadde innsendt alt av dokumentasjon for maleriet. I tillegg skrev han at dressene fra Skabo som han hadde funnet igjen kunne strykes. Foretaket svarte at det hadde utbetalt et tillegg for jakken med kr 12 060,33.

Sikrede hevdet fortsatt at ikke alle gjenstandene var erstattet og/eller beregnet med riktig verdi. Han viste til at Frits Thaulow oljemaleri ikke var erstattet til tross for kjøpskvittringen, og at foretaket kunne kontakte forrige eier for å få tilleggsopplysninger om maleriet.

Foretaket viste til sikredes opplysningsplikt, jf. fal. § 8-1 første ledd, og hevdet det ikke var fremlagt tilfredsstillende dokumentasjon for kjøp av nevnte maleri, idet mottaker av pengene ikke var dokumentert, og det heller ikke var fremlagt ekthetsbevis eller annen dokumentasjon som tilsa at maleriet opprinnelig var anskaffet via en autorisert selger eller kunstneren selv. Sikrede sendte et screenshot for betaling av kr 195 000 fra hans brukskonto til en annens konto kalt "A..", men foretaket svarte at screenshot av en betaling og et pdf-dokument for en betaling til "A..." ikke var

tilstrekkelig.

Foretaket mottok så kvittering fra sikredes bankkonto på kr 195 000 til en person (heretter kalt A) hvor overføringen var merket "Betaling for Frits Thaulows Oljemaleri". Foretaket noterte etter å ha mottatt opplysningene om kontoeier at "Kontoeier er ut fra hans ..navn.. og google: .. en tidligere gjengleder/kriminell som vil ha hatt tilgang til slike malerier i en eller annen form. A... er selger av bildet". I anledning at sikrede ringte og spurte om status etter at han hadde sendt dokumentasjon på selger av bildet, så noterte foretaket:

Opplyst om at dette ikke endrer noe ifht. erstatningsutbetalingen slik vi ser det, da vi enda ikke evet om han har betalt 200K for et ekte maleri eller ei.

Ft opplyste at hans plan med maleriet var å sitte på det i 1 års tid for så å selge det for 500K, da det var verdien på dette bildet. Han hadde drevet med kunsthandel i mange år.

Jeg opplyste også at vi blir ekstra på vakt når vi googler selger av bildet og fikk opp at han har hatt tilknytning til gjengmiljø der klokke og maleri, lett omsettelige gjenstander, ofte blir solgt til kraftig underpris for å skaffe raske penger.

Jeg nevnte at vi som selskap og jeg som utreder kan komme i personlig ansvar for å ha brutt hvitvaskingsloven hvis vi ikke følger opp den informasjonen som vi sitter på. Ble enige om at han skulle forsøke å finne frem til et ekthetsbevis for maleriet og at jeg skal holde saken åpen ut januar måned.

I notat 1.2.24 noterte foretaket at "Sak lukkes da ft ikke har kommet tilbake med ekthetsbevis som han lovet", og at "Ft er innforstått med at vi lukker saken".

På vegne av sikrede ble det 13.3.24 sendt klage til Finansklagenemnda. Sikrede innhentet i den forbindelse to uttalelser om maleriet fra kunsthandler U. I den første uttalelsen sto det at kunstner U. hadde blitt forevist et fotografi av ett Frits Thaulow maleri, at både motiv, farger og teknikk bygger opp under at det var et autentisk arbeide av kunstneren, og at antatt verdi var kr 250 000. I en tilleggsuttalelse sto det at kunstner U. hadde sett maleriet for mange år siden og mente det var et autentisk arbeid av Thaulow, samt at ikke var riktig at alle malerier hadde registrerte titler.

Sikrede krever dekning for tapet av gjenstandene og anfører at han har sannsynliggjort kravet.

Foretaket stiller unødvendige krav til dokumentasjon som er umulig å oppfylle, f.eks. om "ekthetsbevis" for maleriet som er dokumentert ved kvittering av kjøpesum på kr 195 000.

Foretaket har bevisbyrden for at maleriet er falskt og ærekrenkende påstander om selger, som er tømrrmester med egen virksomhet, kan ikke tillegges vekt. Sikrede viser også til kunsthandler U. sine uttalelser og mener hans bevisbyrde må være oppfylt. Sikrede viser til at det ikke er uenighet om eierskapet til maleriet og påpeker at det i størrelse, motiv og teknikk er forenlig med Thaulow, og at kjøpesummen tilsvarer sammenlignbare verk av kunstneren.

Om klokken har foretaket innhentet verdiangivelse fra Urmaker B. og forsikret den for kr 155 000, men likevel kun utbetalt kr 117 000 før egenandel. Uansett mener sikrede foretaket ikke kan gå under kr 155 000 siden han ikke kan bestille klokken hos Urmaker B. til listepreis, men må kjøpe den privat til en høyere pris.

Øvrig løssøre som er dokumentert, men ikke dekket, er PC-veske til kr 14 400, jf. kvittering (to overføringer) og Bogner alpint-jakke til kr 13 599 (rabatter kr 3 400), som han tidligere oppga til veiledende pris, kr 17 999, fordi han ikke fant kvitteringen. Han har ikke kvitteringene på Rossignol jakken (kr 5 800) og Moncler jakken (kr 7 399), men de er dokumentert med foto. Sikrede mener foretaket må ta hans ord på at Sonos høyttalere (kr 6 490) er borte og ikke verdiløse. Han hevder han har opplyst saken, sannsynliggjort kravet og krever advokatkostnadene dekket.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar og anfører at sikrede ikke har sannsynliggjort et høyere krav. For Rolex-klokken har foretaket lagt til grunn gjenanskaffelsespris i butikk. Det er vanlig med ventetid for klokker i dette segmentet. Foretaket viser til vilkårene i verdigjenstandsforsikringens pkt. 3.1 om at det kan avgjøre oppgjørsform og "hvilken leverandør som skal brukes", og pkt. 3.2 om at "Erstatningen kan ikke settes høyere enn pris for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand på skadedagen".

Foretaket bestrider ansvar for maleriet med kr 195 000. Dette er ikke ervervet ved kunstauksjon eller etablerte gallerier som undersøker ekthet og reell verdi av verkene som omsettes, og sikrede har heller ikke fått maleriet taksert og vurdert og verdsatt av fagfolk. Det er ikke sannsynliggjort at maleriet er ekte eller har den verdien sikrede påstår. Maleriet er skåret ut av rammen, men verken rammen eller malerirestene er levert til undersøkelser, og det vites derfor ikke noe om bildets reelle verdi og ekthet. Foretaket har erstattet en del av sikredes krav, men ikke etterkommet hele, idet sikrede iht. nemndspraksis har bevisbyrden, og at det ved betydelige krav stilles større krav til dokumentasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Partene er uenige om hva som er korrekt erstatningsoppgjør for klokken. Det er fremlagt kjøpskvittering på kr 103 000 inkl. mva., takstvurdering for klokken fra 15.2.22 med anbefalt forsikringsverdi og markedsverdi kr 155 000 og en uttalelse fra Urmaker B. som angir at nypris pr. d.d. var kr 117 000, at ventetid kunne være opp mot 12–24 måneder for ny klokke, samt at "Markedsverdi skal ikke jeg uttale meg så mye om, tenker man må gå ut ifra det uret er blitt taksert til. Man kan også få en pekepinn hvis man ser på finn, diverse klokkeforum hva denne modellen evt selges for", samt at "Jeg har registrert at prisene på bruktmarkedet har gått litt ned". Det er ut fra dette uklart for nemnda hva som er korrekt pris "for tilsvarende eller vesentlig tilsvarende gjenstand på skadedagen".

Partene er også uenige om maleriet av Thaulow er ekte. Det er ikke fremlagt noen form for dokumentasjon knyttet til kjøpet av maleriet, men sikrede har fremlagt en uttalelse fra en kunsthandler basert på et fotografi av bildet. Det er uklart for nemnda i hvilken utstrekning et fotografi av et Thaulow-maleri er tilstrekkelig til å si noe om maleriet er ekte.

Disse spørsmålene bør belyses med muntlige forklaringer fra sakkyndige i en hovedforhandling. Av effektivitetshensyn går nemnda derfor heller ikke inn i noen bevisvurderinger av de øvrige tapsposter sikrede krever dekket. Det dreier seg om en rekke gjenstander hvor nemnda savner grunnlag for å foreta noen selvstendig vurdering av sikredes krav.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).